

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania S. Spółki z o.o. w S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Olsztynie
z udziałem D. N.
o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie: emerytalne, rentowe i
wypadkowe z tytułu wykonywania umowy zlecenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 października 2024 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Białymstoku
z dnia 20 kwietnia 2023 r., sygn. akt III AUa 568/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od S. Sp. z o.o. w S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddziału w Olsztynie kwotę 2.700,00 (dwa tysiące
siedemset) złotych, wraz z odsetkami, o których mowa w art. 98 §
1¹ k.p.c. - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie, decyzją z 30 grudnia 2021 r., ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe) D. N. podlegającej ubezpieczeniom

jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek S. sp. z o.o. w S. za okresy wskazane w decyzji.

Po rozpoznaniu odwołania S. sp. z o.o. w S., Sąd Okręgowy w Olsztynie, wyrokiem z 14 czerwca 2022 r., oddalił odwołanie. Zdaniem Sądu I instancji, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dowodu z przesłuchania zainteresowanej, rachunków wystawionych zleceniodawcy, a w szczególności rzeczywisty czas pracy wykonywanej w Niemczech przez zainteresowaną, jednoznacznie wskazuje, że ubezpieczona nie była w podróży służbowej, lecz faktycznie przebywała w pracy na terenie tego kraju. Zatem sporne kwoty są składnikami wynagrodzenia, a nie dietą, która przysługuje w związku z podróżą służbową. Pobyt w Niemczech nie był elementem podróży, lecz docelowym miejscem wykonywania pracy.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu apelacji S. sp. z o.o. w S. od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie, wyrokiem z 20 kwietnia 2023 r., oddalił apelację oraz obciążył apelującą spółkę kosztami postępowania. Zdaniem Sądu odwoławczego, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie.

W skardze kasacyjnej z 16 czerwca 2023 r. odwołującej S. sp. z o.o. z siedzibą w S. zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 20 kwietnia 2023 r. w całości, zarzucając orzeczeniu:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, art. 18 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.) oraz § 5 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 1949) polegające na błędnej wykładni tych przepisów i przyjęcie, że wynagrodzenie zleceniobiorcy zatrudnionego w Polsce wynikające z jego podróży za granicę w celach wynikających z umowy, stanowią podstawę do naliczenia składek na ubezpieczenie społeczne;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 77⁵ § 1 k.p., polegające na niewłaściwym zastosowaniu tego przepisu w stosunku do zleceniobiorcy, albowiem w żaden sposób nie można utożsamiać podróży

służbowej pracownika z podróżą służbową zleceniobiorcy do którego stosują się przepis Kodeksu cywilnego (tj. art. 734 § 1 k.c.);

3) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 21 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 1426) o podatku dochodowym od osób fizycznych, polegające na jego niezastosowaniu, a który to odróżnia podróże służbowe pracownika i podróże nie pracownika, a zgodnie z tym przepisem diety za podróże nie pracownika korzystają ze zwolnienia od podatku od osób fizycznych, a zatem jeśli takie wynagrodzenie nie pracownika nie podlega opodatkowaniu, to takie wynagrodzenie nie powinno też stanowić podstawy do obliczenia składek na ubezpieczenie społeczne;

4) naruszenie przepisów art. 11 ust. 3a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (DZ.U L 200 z dnia 7.6.2004r.) - poprzez jego niezastosowanie, a według którego jeśli uznaje się, że zleceniobiorca uzyskuje znaczny przychód już w innym państwie członkowskim, niż w tym w którym zamieszkuje, to zleceniobiorca ten nie podlega już ustawodawstwu polskiemu, a co za tym idzie, organ rentowy niezasadnie naliczył składki w przedmiotowej sprawie;

5) naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 378 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c., poprzez nierozpoznanie istoty sprawy w granicach apelacji, a w konsekwencji brak ustosunkowania się do zarzutu apelacyjnego w treści uzasadnienia wyroku, a polegające na niewyjaśnieniu, czy wynagrodzenie za podróż za granicę - zleceniobiorcy, zatrudnionego w Polsce, stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych i niewyjaśnienie, dlaczego w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych zleceniobiorca korzysta ze zwolnienia z tego podatku, a nie korzysta z takiego zwolnienia ze składek na ubezpieczenie społeczne, choć stosuje się do tego ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych, jak również przez błędne przyjęcie, że sprawa dotyczy wysokości składek, a nie ustalenie podstawy składek;

6) rażące naruszenie § 9 ust. 2 oraz § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 265) poprzez jego niezastosowanie, a

zupełnie niezasadnym zastosowaniu § 2 pkt 5 tego rozporządzenia, przez to zasądzenie na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie zupełnie innej kwoty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podnosząc powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 20 kwietnia 2023 r. oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z 14 czerwca 2022 r. oraz przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego oraz o zasądzenie na rzecz odwołującej kosztów postępowania, w tym także kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona skarżąca wskazała, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a mianowicie art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz.300 ze zm.) oraz § 5 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe: czy podróż zleceńbiorky za granicę (do którego zastosowanie mają przepisy Kodeksu cywilnego) można utożsamiać z podróżą służbową pracownika zatrudnionego na umowę o pracę (gdzie stosowane są przepisy Kodeksu pracy), czy podróży służbowej zleceńbiorky można nadać znaczenie wynikające z przepisów prawa podatkowego, w zakresie w jakim dopuszczalne jest zwolnienie określonych świadczeń z podatku dochodowego od osób fizycznych. Nadto strona skarżąca wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik organu rentowego wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, oddalenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego od odwołującej na rzecz organu rentowego w związku ze sporządzeniem i wniesieniem odpowiedzi na skargę kasacyjną oraz ewentualnymi innymi czynnościami procesowymi według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie nie kwalifikuje się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd

Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie oparty został na przesłankach: istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (strona skarżąca błędnie wskazała jako podstawę prawną wniosku art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a powinno być art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz jej oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Trzeba więc zauważyć, że taki sposób formułowania wniosku uznać należy za błędny, a jego uzasadnienie przez stronę skarżącą w istocie świadczy o jego bezpodstawności. Nie można bowiem twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona - co oznacza oczywistą bezzasadność zaskarżonego orzeczenia, a więc niewymagającą jakichkolwiek dociekań lub analiz, a jednocześnie wskazywać na istnienie potrzeby wykładni przepisów - wymagającej z natury rzeczy pogłębionych rozważań (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19, LEX nr 2751796 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, LEX nr 2497710). Tego typu argumentacja, nawet w sytuacji podnoszenia jej w sposób „ewentualny”, podważa zasadność wniosku.

Przechodząc do analizy wskazanej przez stronę skarżącą podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaką jest istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, to należy przypomnieć, że wymaga ona wykazania, iż określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, Legalis nr 127030; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, Legalis nr 2701754 i z 9 września 2022 r., I CSK 1494/22, Legalis nr 2741242). Stronę skarżącą obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania,

zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112 i z 29 września 2022 r., I CSK 3496/22, Legalis nr 2790349). Powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurystycznego wyводу, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia, ani też do odpowiedzi na wątpliwości strony, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów. Strona skarżąca nie wykazała jednak w żadnym razie, że wskazane przez nią przepisy prawa budzą poważne wątpliwości. Tym bardziej, że wykładnia wymienionych przez skarżącą przepisów ustawy systemowej oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r., w szczególności jego § 2 pkt 15 i 16, była już wielokrotnie przedmiotem rozważań w orzecznictwie Sądu Najwyższego i ma obecnie ugruntowany charakter. Co prawda, była ona dokonywana co do zasady w odniesieniu do osób wykonujących pracę za granicą, zatrudnionych na podstawie umów o pracę, jednakże bez wątpienia może znaleźć odpowiednie zastosowanie również w odniesieniu do osób mających inny tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym, co wynika § 5 tego rozporządzenia.

W stosunku do osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, przepisem tym jest § 5 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. nakazujący odpowiednie stosowanie § 2-4 (a zatem także § 2 pkt 15 i 16) przy ustalaniu podstawy wymiaru

składek. Przy czym pojęciu „podróży służbowej” zleceniobiorcy faktycznie należy nadać znaczenie wynikające z przepisów prawa podatkowego w zakresie, w jakim dopuszczalne jest zwolnienie określonych świadczeń z podatku dochodowego od osób fizycznych, co wynika stąd, że ustalanie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zleceniobiorców odbywa się na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy systemowej przez odesłanie do rozumienia przychodu w ujęciu przepisów o podatku dochodowym. Prowadzi to do wniosku, że jeżeli na gruncie prawa podatkowego określone świadczenia zostały zwolnione z podatku, to w takim samym zakresie - zwłaszcza w sytuacji, gdy przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają identyczną treść jak przepisy prawa podatkowego - powinny one podlegać wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (por. K. Ślebzak, Prawna problematyka składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu „podróży służbowej” zleceniobiorców, PiZS 2020 nr 3, s. 22-30). Termin „podróż” nie jest zdefiniowany w przepisach prawa podatkowego. Jest to termin różny od użytego w art. 21 ust. 1 pkt 16a pojęcia „podróż służbowa”, co wyklucza możliwość definiowania go według regulacji art. 77⁵ k.p. W tej sytuacji pojęcie „podróż” należy definiować zgodnie ze znaczeniem, jakie ma ono w języku powszechnym (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 kwietnia 2016 r., II FSK 910/14, publik. CBOSA).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona to w motywach wniosku opartego na tej przesłance przedsądu powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy

dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Strona skarżąca nie uzasadniła także w tym przypadku w sposób prawidłowy istnienia tej właśnie przesłanki przysądu.

Podkreślić także należy, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest a *limine* niedopuszczalny (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2019 r., II CSK 95/18, LEX nr 2645127).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[a.ł.]